

OBSAH

ÚVOD	9
1 CÍLE PRÁCE, VÝZKUMNÉ METODY	11
1.1 Vymezení tématu práce	11
1.2 Základní terminologické vymezení	12
1.3 Současný stav problematiky	15
1.4 Použité metody výzkumu	17
1.5 Struktura práce	17
2 HLAS JAKO PROFESNÍ KOMUNIKAČNÍ PROSTŘEDEK	19
2.1 Hlasová výchova	19
2.1.1 Dechová technika	19
2.1.2 Hlasová technika	23
2.1.3 Artikulační technika	30
2.2 Hlasová příprava hlasových profesionálů	32
2.3 Hlasová příprava budoucích učitelů	35
2.4 Hlasová příprava budoucích učitelů hudební výchovy	38
2.5 Hlasová výchova dětí a mládeže	41
2.5.1 Hlasová výchova v mateřské škole	41
2.5.2 Hlasová výchova na základní škole	45
2.5.3 Hlasová výchova na střední škole	56
3 ANATOMICKÉ A FYZIOLOGICKÉ PŘEDPOKLADY HLASOVÉHO PROJEVU	59
3.1 Dechové ústrojí	59
3.1.1 Dechová soustava	60
3.1.2 Kostra hrudníku	61
3.1.3 Svaly hrudníku	62
3.1.4 Svaly břicha	63
3.1.5 Svaly zad	64
3.1.6 Mechanika dýchání	66
3.2 Fonační ústrojí	67
3.2.1 Stavba hrtanu	67
3.2.2 Svaly hrtanu	68
3.2.3 Hlasivky	71

3.2.4 Fonace	71
3.3 Modifikační ústrojí	74
3.3.1 Artikulační ústrojí	74
3.3.2 Rezonanční ústrojí	78
3.4 Vlastnosti lidského hlasu	80
4 KVALITA HLASOVÉHO PROJEVU A HLASOVÉ PORUCHY	83
4.1 Optimální kvalita hlasového projevu	84
4.1.1 Mluvní projev	85
4.1.2 Zpěvní projev	86
4.2 Ověření kvality hlasového projevu žáků základní školy	87
4.3 Hlasové poruchy	102
4.3.1 Hlasové poruchy v pedagogickém kontextu	102
4.3.2 Hlasové poruchy v klinickém kontextu	104
4.3.2.1 Metody vyšetření hlasu	105
4.3.2.2 Klasifikace hlasových poruch	108
4.3.2.3 Charakteristika nejčastějších hlasových poruch	110
5 EFEKTIVNÍ PŘÍSTUPY K NÁPRAVĚ HLASU	115
5.1 Systém hlasové reedukace Libuše Jonášové	115
5.2 Systém hlasové reedukace Ludmily Zapletalové	118
5.3 Pražská foniatrická škola	120
5.4 Systém hlasové reedukace Martina Kučery	122
5.5 Program reedukace hlasu v AUDIO-Fon centru	130
5.6 Katherine Verdolini Abbott – hlasová terapie	134
5.7 Zenobia Bogdanowska – systém budování hlasu	137
5.8 Oxana Ševčenko – práce s hlasem v MIGIS	142
6 VÝZKUM NÁPRAVY HLASOVÝCH PORUCH	148
6.1 Cíle, metody výzkumu, stanovení hypotéz	148
6.2 Zkoumaný vzorek	150
6.2.1 Účastníci výzkumu	150
6.2.2 Hlasové poruchy u účastníků výzkumu	153
6.2.3 Profesionální zastoupení účastníků výzkumu	155
6.3 Výsledky – ověřování hypotéz	157

6.4 Změny kvality hlasu účastníků měřené pomocí 3D analýzy	161
6.4.1 Děti	161
6.4.2 Učitelé	166
6.4.3 Ostatní	170
6.5 Vyhodnocení	173
6.6 Závěry	174
7 SYSTÉM NÁPRAVY MLUVNÍHO HLASU MILUŠE OBEŠLOVÉ	176
7.1 Správné držení těla	178
7.2 Návčik dechové techniky	184
7.3 Návčik fonace – rezonance	195
7.4 Návčik správné artikulace	206
7.5 Návčik hlasové modulace	212
7.6 Emoční a obsahový kontext cvičení	222
7.7 Uplatnění nových dovedností v hovoru a při četbě textu	223
7.8 Poučení o hlasové hygieně	225
7.9 Úloha hlasového pedagoga při hlasové reedukaci	228
ZÁVĚRY	231
SUMMARY	234
LITERATURA	238
VĚCNÝ REJSTŘÍK	246
AUTORSKÝ REJSTŘÍK	250
SEZNAM OBRÁZKŮ	252